

Kvartalsrapport

Regnskap 3. kvartal 2017

Innholdsfortegnelse

Nøkkeltall.....	1
Nøkkeltall EK bevis.....	2
Kvartalsrapport.....	3
Resultatregnskap.....	11
Balanse.....	12
Endringer i egenkapitalen.....	13
Eierbrøk.....	13
Kontantstrømanalyse.....	14
Resultater fra kvartalsregnskapene.....	15
Noter	
1 – Regnskapsprinsipper.....	16
2 – Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger.....	16
3 – Endring i konsernstruktur.....	16
4 – Segmentinformasjon.....	17
5 – Kapitaldekning.....	18
6 – Misligholdte og tapsutsatte engasjementer.....	19
7 – Bokførte tap.....	19
8 – Tap fordelt på sektor og næring.....	20
9 – Utlån fordelt på sektor og næring.....	21
10 – SpareBank 1 Boligkreditt - likviditetsfasilitet.....	22
11 – Investeringer i obligasjoner.....	22
12 – Finansielle derivater.....	23
13 – Nettoføring finansielle instrumenter og motregningsordning.....	24
14 – Likviditetsrisiko.....	24
15 – Pensjoner.....	25
16 – Klassifisering av finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi.....	26
17 – Datterselskap.....	28
18 – Andre eiendeler.....	28
19 – Annen gjeld.....	28
20 – Innskudd fordelt på sektor og næring.....	29
21 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital.....	29
22 – Egenkapitalbevis.....	30
23 – Hendelser etter balansedagen.....	31

Nøkkeltall konsern

(Beløp i mill kroner og i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital)	30.09.17	%	30.09.16	%	31.12.16	%
Fra resultatregnskapet						
Netto renteinntekter	1 309	1,87 %	1 210	1,82 %	1 644	1,84 %
Netto provisjons- og andre inntekter	727	1,04 %	690	1,04 %	924	1,04 %
Netto inntekter på finansielle investeringer	358	0,51 %	393	0,59 %	509	0,57 %
Sum inntekter	2 394	3,43 %	2 293	3,44 %	3 077	3,45 %
Sum kostnader	993	1,42 %	945	1,42 %	1 320	1,48 %
Resultat før tap	1 401	2,01 %	1 348	2,02 %	1 757	1,97 %
Tap	147	0,21 %	149	0,22 %	213	0,24 %
Resultat før skatt	1 254	1,80 %	1 199	1,80 %	1 544	1,73 %
Skatt	238	0,34 %	214	0,32 %	291	0,33 %
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Resultat etter skatt	1 016	1,46 %	985	1,48 %	1 253	1,41 %

Lønnsomhet						
Egenkapitalrentabilitet	1	12,2 %	12,8 %		12,0 %	
Rentemargin	2	1,87 %	1,82 %		1,84 %	
Kostnadsprosent	3	41,5 %	41,2 %		42,9 %	

Balansetall og likviditet						
Brutto utlån		73 902	68 905		70 763	
Brutto utlån til kunder inkl.formidlingslån		101 844	93 423		96 287	
Utlånsvekst siste 12 mnd		7,3 %	9,1 %		10,5 %	
Utlånsvekst inkl.formidlingslån siste 12 mnd		9,0 %	6,3 %		8,9 %	
Andel utlån overført til Sp1 Boligkreditt av totale PM lån		37,4 %	36,2 %		36,6 %	
Andel utlån overført til Sp1 Boligkreditt av totale utlån		27,4 %	26,2 %		26,5 %	
Innskudd fra kunder		57 163	53 637		53 870	
Innskuddsvekst siste 12 mnd		6,6 %	11,7 %		12,0 %	
Innskuddsdekning	4	77,3 %	77,8 %		76,1 %	
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån		56,1 %	57,4 %		55,9 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	5	93 085	88 835		89 168	
Sum eiendeler		93 542	89 210		90 501	
Liquidity Coverage Ratio (LCR)		120	96		121	

Tap og mislighold						
Tap på utlån i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,19 %	0,21 %		0,22 %	
Misligholdte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,26 %	0,44 %		0,31 %	
Tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,21 %	0,23 %		0,22 %	
Nto.misligholdte og tapsutsatte eng. i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,33 %	0,51 %		0,37 %	
Tapsavsetningsgrad		28,66 %	24,96 %		30,08 %	

Soliditet						
Kapitaldekning i %	6	18,3 %	17,7 %		18,4 %	
Kjernekapital i %	7	16,0 %	15,6 %		16,3 %	
Ren kjernekapital - inkl andel av periodens resultat		15,4 %	15,1 %		15,0 %	
Kjernekapital		10 485	7 741		8 439	
Ansvarlig kapital		11 928	10 783		11 229	
Beregningsgrunnlag		65 351	60 798		61 120	
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage Ratio) inkl andel av periodens resultat		7,7 %	6,6 %		7,0 %	

Lokalisering og bemanning						
Antall kontorer		38	42		38	
Antall årsverk		778	752		774	

*) I formidlingslån inngår lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS

**) Alle forholdstall er omregnet med hensyn til nytt totalt antall egenkapitalbevis

- 1 Resultat etter skatt i forhold til gjennomsnittlig egenkapital, beregnet som et snitt av kvartalsvis egenkapital og per 01.01. og 31.12.
- 2 Sum rentemarginer hittil i år i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital
- 3 Sum kostnader i forhold til sum netto inntekter
- 4 Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån
- 5 Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet som et snitt av kvartalsvis forvaltningskapital og per 01.01. og 31.12.
- 6 Netto ansvarlig kapital i prosent av beregnet risikovektet balanse
- 7 Kjernekapital i prosent av beregnet risikovektet balanse

Nøkkeltall EK - bevis

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	3.KV.17
1) Børskurs NONG	34,62	37,76	28,90	24,70	35,50	39,90	36,70	52,25	61,50
2) Antall utstedte egenkapitalbevis (EKB)	56,92	56,92	74,00	74,40	100,40	100,40	100,40	100,40	100,40
3) Børsverdi utstedte EKB (NOK mill)	1 970	2 149	2 139	1 837	3 564	4 006	3 685	5 246	6 174
4) Børsverdi sum egenkapital (EK)	5 704	6 223	5 083	4 418	7 530	8 464	7 948	11 315	13 319
5) Utbytte per EKB avsatt	2,12	1,81	1,25	1,02	1,10	1,90	2,00	3,45	-
Utbytte per EKB utbetalt	0,94	2,12	1,81	1,25	1,02	1,10	1,90	2,00	3,45
6) Direkteavkastning	6,1 %	4,8 %	4,3 %	4,1 %	3,1 %	4,8 %	5,4 %	6,6 %	-
7) Totalavkastning	156,8 %	15,2 %	-18,7 %	-10,2 %	47,9 %	15,5 %	-3,3 %	47,8 %	-
Bokført egenkapital morbank NOK mill	4 247	4 547	5 264	5 589	7 200	7 735	8 198	9 336	10 043
Bokført egenkapital konsern NOK mill	5 160	5 670	6 408	6 832	8 502	9 343	9 961	11 011	11 622
8) Bokført egenkapital per EKB konsern	31,31	34,41	36,43	38,19	40,08	44,05	46,00	50,84	53,67
9) Resultat per EKB konsern	5,21	4,95	2,75	3,36	4,13	5,16	4,11	5,83	4,69
10) Totalresultat per EKB konsern									4,66
11) P/E - Pris/inntjening konsern	6,64	7,63	10,51	7,34	8,59	7,73	8,93	8,96	9,83
12) P/B - Pris/Bok konsern	1,11	1,10	0,79	0,65	0,89	0,91	0,80	1,03	1,15
13) Utdelingsforhold EKB (konsern)	39,29 %	36,69 %	54,88 %	35,14 %	26,62 %	36,81 %	48,65 %	59,18 %	
Eierandelsbrøk 31.12.	34,54 %	34,54 %	42,07 %	41,59 %	47,33 %	47,33 %	46,36 %	46,36 %	46,36 %
Eierandelsbrøk 01.01. benyttet ved resultatfordeling	34,54 %	34,54 %	38,74 %	42,07 %	42,91 %	47,33 %	47,33 %	46,36 %	46,36 %

- 1) Børskurs
- 2) Antall utstedte EKB (NOK mill)
- 3) Børsverdi utstedte EKB (mill. kr)
- 4) Børsverdi sum EK
- 5) Utbytte per EKB avsatt
- 6) Direkteavkastning
- 7) Totalavkastning
- 8) Bokført egenkapital per EKB konsern
- 9) Resultat per EKB konsern
- 10) Totalresultat per EKB konsern
- 11) P/E - Pris/inntjening (konsern)
- 12) P/B - Pris/Bok (konsern)
- 13) Utdelingsforhold EKB (konsern)

Kvartalsrapport SNN – 3. kvartal 2017

(Tall i parentes gjelder samme periode/tidspunkt i 2016, dersom ikke annet er oppgitt.)

Hovedtrekk

- Resultat før skatt per 30.9.2017: 1 254 mill kroner (1 199 mill kroner).
- Resultat etter skatt 1 016 mill kroner (985 mill kroner).
- Egenkapitalavkastning etter skatt 12,2 % (12,8 %).
 - Resultat per egenkapitalbevis; 4,69 kr (4,55 kr).
- Netto inntekter på finansielle eiendeler 358 mill kroner (393 mill kroner).
- Konsernets kostnader (eksklusive omstillingskostnader og finansskatt) øker med 1,2 % sammenlignet med den relative andel (3/4) av kostnadene for hele 2016. Økte kostnader i kvartalet skyldes dels datterselskapene, dels noe omstillings- og engangskostnader i morbanken.
- Utlånstap 147 mill kroner (149 mill kroner).
- Utlånsvekst siste 12 måneder 9,0 % (6,3 %) inklusive formidlingslån.
 - Personmarkedet 10,2 % (7,7 %).
 - Bedriftsmarkedet 6,0 % (2,8 %).
- Innskuddsvekst siste 12 måneder 6,6 % (12,5 %).
 - Personmarkedet 6,2 % (6,5 %).
 - Bedriftsmarkedet 12,1 % (6,2 %).
 - Offentlig sektor -1,3 % (48,7 %).
- Innskuddsdekning 77,3 % (77,8 %).
- Ren kjernekapitaldekning konsern 15,4 % (15,1 %).
- Konsernets strategiske lønnsomhetsmål er justert som følger:
 - Egenkapitalavkastning på linje med de beste sammenlignbare banker, for tiden 12 %

Makroøkonomisk utvikling

Det internasjonale makrobildet i bedring. Land som USA, Kina, Tyskland og Sverige er alle inne i en høykonjunktur der både kapasitetsutnyttelse og vekst er over normalen. Eurosonen viser klar bedring, men er fortsatt i en innhentingsfase etter finans- og statsgjeldskrisen. Den globale BNP veksten endte på 3,0 % i 2016, og ser så langt i år ut til å ende noe høyere i 2017. Status for verdensøkonomien er at veksten gjennom året har tatt seg opp, og de fleste analysebyråene har oppjustert vekstutsiktene fremover. Et unntak fra det positive bildet er Storbritannia hvor usikkerheten rundt Brexit med stor sannsynlighet vil legge en demper både på investeringer og forbruk.

Aktiviteten i norsk økonomi er på vei opp. Oppturen kommer av høyere vekst i forbruk og bedriftsinvesteringer, samtidig som oljesektoren i mindre grad påvirker negativt. De fleste analytikerne forventer en sterkere krone i tiden fremover.

Boligprisene steg svært raskt i 2016, spesielt i Oslo. Den siste tiden har boligprisene korrigerert ned, og årsveksten i boligprisene er nå for hele landet 1,5 % og for Oslo 0,9 %. Årsaken til nedgangen er sammensatt. Tilbudet av nye boliger har økt kraftig, samtidig som at arbeidsinnvandringen er redusert. I tillegg har den nye boliglånsforskriften, som ble iverksatt fra 1. januar, redusert etterspørselen etter boliger. En siste forklaring er fallhøyden som var skapt gjennom mange år med kraftig boligprisvekst.

Norges Bank har holdt styringsrenten uendret på 0,5 % siden mars 2016, og har gjentatt at renteoppgang nå er like sannsynlig som rentenedgang. Sentralbanken anslår likevel at styringsrenten vil bli uendret i 2017 og 2018, for deretter å stige moderat fra 2. halvår 2019.

Det går fortsatt bra i nordnorsk økonomi. Arbeidsledigheten er stabilt lav, og per september var 2,0 % registrert helt ledige i Nord-Norge, mot 2,5 % i landet forøvrig. Boligmarkedet har også kjølnet i nord, og de siste månedene har prisene korrigeret ned. Likevel viser tolv månedersveksten per september at boligprisene har steget noe sterkere i Nord-Norge enn i landet for øvrig. Mens boligprisveksten i landet som helhet har vært på 1,5 %, så har veksten i Nordland vært på 3,1 %, i Troms på 2,7 % og i Finnmark på 6,1 %. Nord-Norge hadde imidlertid svakere vekst enn landet for øvrig i 2016 og begynnelsen av 2017.

Det at farten i nord har holdt seg så godt oppe skyldes særlig to forhold; en svak krone som har bidratt til en styrking av eksportnæringene og turismen, og at landsdelen i mindre grad er avhengig av oljesektoren. Sjømatnæringen spiller en stadig viktigere rolle for økonomien og velstanden i Nord-Norge, og eksporten av fisk fra landsdelen utgjør om lag 60 % av landsdelens vareeksport og mer enn 6 % av all vareeksport fra Fastlands-Norge. Verdien av sjømateksporten fra landsdelen var for årets første 8 måneder 5,8 % høyere enn tilsvarende periode i 2016.

Reiselivet i landsdelen har hatt en svært positiv utvikling målt ved antall utenlandske gjestedøgn, og 12 måneders veksten ved utgangen av juli var på 13 %. Aktiviteten innenfor bygg og anleggsektoren er fortsatt på et høyt nivå, selv om veksten er blitt redusert. Veksten i igangsatte boliger er også redusert det siste året. Nedgangen skyldes først og fremst en markert nedgang i igangsatte boliger i Tromsø – dog fra et rekordhøyt nivå.

Nordnorske husholdninger har solid økonomi og arbeidsledigheten er lav og stabil. Omsetningen i varehandelen i landsdelen hadde en årsvekst på 3,9 % per april i 2017. Denne veksten var betydelig høyere enn i landet for øvrig, som for samme periode kunne vise til en vekst på 2,4 %.

De makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge er således fortsatt god. Den største risikoen er knyttet til valutakursen. Kronekursen har den siste tiden vært relativt svak, og de fleste prognosemakerne mener at den vil styrke seg i tiden fremover. Dette vil ikke være positivt for den nordnorske eksport- og reiselivsnæringen. Derimot vil en utvikling med høyere internasjonal vekst, og særlig tiltakende vekst i Europa, være positivt for de samme næringene. En tiltakende vekst i Norge som helhet vil også gi positive impulser for Nord-Norge. Høye boligpriser, sammen med høy gjeldsvekst i husholdningene vil kunne være en risikofaktor for landsdelen. Det at prisene nå korrigerer ned er i så måte positivt.

Samlet sett vurderer banken vekstutsiktene for nordnorsk økonomi som relativt gode.

Resultatutvikling

NOK mill	iso 3q17	iso 2q17	Endring	hiå17	hiå16	Endring
Sum inntekter	824	809	15	2.394	2.293	101
Sum kostnader	342	325	17	993	945	48
Tap	59	44	15	147	149	-2
Skatt	76	84	-8	238	214	24
Resultat	347	356	-9	1.016	985	31

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter per 30.09.17 utgjør 1 309 mill kroner (1 210 mill kroner).

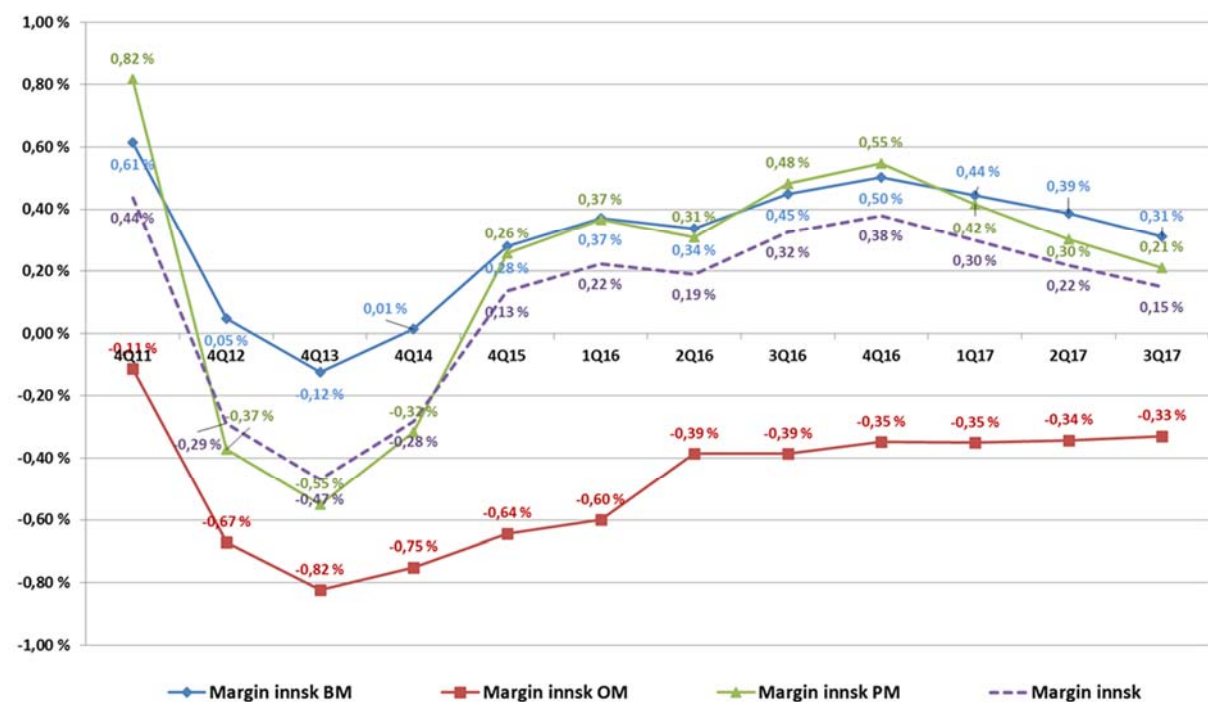
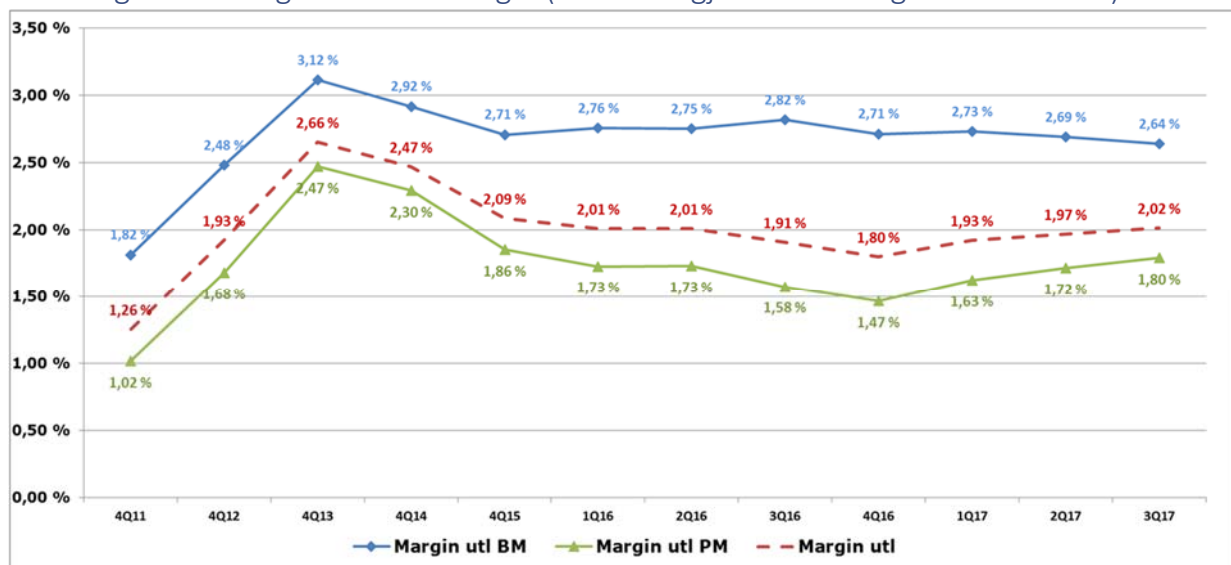
I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) utgjør netto renteinntekter 1,87 % (1,82 %).

Inntekter fra den overførte utlånsporteføljen til SpareBank 1 Boligkreditt (SB1BK) og SpareBank 1 Næringskreditt (SB1NK), per 30.09.17 28 mrd kroner (25 mrd kroner), føres som provisjonsinntekter. Per 30.09.17 utgjør disse provisjonsinntektene 170 mill kroner (137 mill kroner).

Sammenlignet med 2. kvartal 2017 fordeler endringen i netto renteinntekter, inklusive provisjonsinntekter fra overført utlånsportefølje og eksklusive sikringsfondsavgift, seg som følger i 3. kvartal 2017:

NOK mill	Endring siste kvartal
Effekter antall dager	4
Effekt margin	2
Effekt volumendring	11
Effekt øvrig	5
Samlet effekt	22

Utvikling i utlåns- og innskuddsmargin (målt mot gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR)

Sammenlignet med 2. kvartal 2017 er bankens gjennomsnittlige innlånskostnad fra kapitalmarkedet redusert med om lag 0,10 prosentpoeng i 3. kvartal 2017. Konkurransen om utlånskundene er fortsatt sterk med press på utlånsrentene.

Forutsatt konstante forhold i kapitalmarkedet forventes bankens gjennomsnittlige innlånskostnad å reduseres ytterligere neste halvår. Utviklingen i netto renteinntekter vil også avhenge blant annet av konkurransesituasjonen og volumutvikling.

Netto provisjons- og andre inntekter

NOK mill	iso 3q17	iso 2q17	Endring	hiå17	hiå16	Endring
Inntekter formidlingslån	66	58	8	171	138	33
Inntekter forsikring	41	42	-1	124	113	11
Inntekter betalingsformidling	74	64	10	201	200	1
Inntekter eiendomsmegling	32	34	-2	92	100	-8
Inntekter regnskapshonorarer	13	13	0	34	33	1
Andre inntekter	29	37	-8	105	106	-1
Sum	255	248	7	727	690	37

Inntekter på finansielle investeringer

Resultatandeler NOK mill	Eierandel	iso3q17	iso2q17	Endring	hiå17	hiå16	Endring
SpareBank 1 Gruppen	19,50 %	80	68	12	219	215	4
SpareBank 1 Boligkreditt	14,61 %	8	-10	18	-20	4	-24
SpareBank 1 Næringskreditt	16,64 %	3	3	0	8	12	-4
SpareBank 1 Kredittkort	17,29 %	3	5	-2	10	20	-10
SpareBank 1 Betaling	19,70 %	-1	-1	0	-15	-17	2
BN Bank	23,50 %	16	13	3	50	56	-6
Salg datterselskap		0	15	-15	15	0	15
Sum resultatandeler fra TS/FKV		109	93	16	267	290	-23
Aksjeutbytter		0	4	-4	4	73	-69
Netto verdiendringer aksjer		7	23	-16	43	-35	78
Netto verdiendringer obligasjoner, valuta og derivater		6	4	2	45	70	-25
Netto verdiendringer utlån til virkelig verdi		-3	0	-3	-1	-5	4
Netto inntekter på finansielle investeringer		119	124	-5	358	393	-35

Det er inngått avtale mellom 106 norske banker om et felles eierskap til det tidligere DNB-eide selskapet Vipps som hele Norges mobile lommebok. SpareBank 1-alliansen skal eie 25 % av selskapet. Vipps har vært en del av DNB-konsernet, men fra 28.09.17 er dette nå et frittstående selskap der DNB er største eier med 52 % av aksjene. SpareBank 1-alliansen eier 25 % via holdingselskapet SpareBank 1 Betaling AS. Dette innebærer at merkevaren mCASH er tatt ut av markedet i 3. kvartal 2017.

Konsernets aksjeportefølje

Konsernets aksjeportefølje per 30.09.17 utgjør 239 mill kroner (298 mill kroner). Porteføljen har hatt netto positiv verdiendring på 7 mill kroner siste kvartal. Det ble i 2. kvartal 2017 resultatført gevinst på salg aksjer i SpareBank 1 Østlandet på 21 mill kroner samt gevinst ved salg av bankens datterselskap SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning med 15 mill kroner.

Sertifikater, obligasjoner, valuta og derivater

Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner per 30.09.17 utgjør 10 860 mill kroner, mot 10 734 mill kroner per samme tidspunkt i fjor.

Samlede netto verdiendringer for 3. kvartal 2017 på denne porteføljen utgjør 6 mill kroner.

Oversikt over konsernets derivater per 30.09.17 fremkommer i note 12 til kvartalsregnskapet.

Datter- og datterdatterselskaper

Konsernets datterselskap har et samlet resultat før skatt per 3. kvartal 2017 på 83 mill kroner (63 mill kroner) som er fullt ut konsolidert i konsernregnskapet. Datterselskapene som har virksomhet innenfor konsernets kjernevirksomhet (SB1 Finans NN leasing, EM1 meglervirksomheten og SNN Regnskapshuset) viser god inntjening. Resultat for de enkelte datterselskapene fremgår av note 17 i kvartalsregnskapet.

Driftskostnader

Konsernet har mål om at gjennomsnittlig årlig kostnadsøkning maksimalt skal være 0 %, eksklusive omstillingskostnader, finansskatt og eventuelle virksomhetsutvidelser.

NOK mill	iso 3q17	iso 2q17	Endring	hiå17	hiå16	Endring
Lønn	144	126	18	403	404	-1
Pensjon	13	14	-1	39	29	10
Sosiale kostnader	28	29	-1	83	61	22
Administrasjonskostnader	97	96	1	290	277	13
Avskrivninger varige driftsmidler	15	16	-1	46	45	1
Driftskostnader eiendommer	4	6	-2	16	21	-5
Andre driftskostnader	41	38	3	116	108	8
Sum driftskostnader	342	325	17	993	945	48

Oversikt over konsernets pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader fremkommer i kvartalsregnskapets note 15.

Konsernets kostnader hittil i år er 48 mill kroner høyere enn for samme periode i fjor. Sammenlignet med den relative andel (3/4) av kostnadene for hele 2016 - eksklusive omstillingskostnader og finansskatt – er konsernets kostnader per 3. kvartal 2017 12 mill kroner (1,2 %) høyere. Økningen skriver seg i hovedsak fra virksomhetsutvidelser i konsernets datterselskaper. For morbanken er kostnadene eksklusive omstillingskostnader og finansskatt per 3. kvartal 5 mill kroner høyere enn den relative andelen (3/4) av kostnadene for hele 2016.

Konsernets kostnader for 3. kvartal isolert sett øker med 17 mill kroner sammenlignet med 2. kvartal. Omlag halvparten (9 mill kroner) av økningen skriver seg fra datterselskapene. Disse har lavere kostnader i 2. kvartal i som følge av utbetaling av ferielønn i juni og har dermed lave lønnskostnader samme kvartal. For morbanken skyldes økte kostnader i 3. kvartal (8 mill kroner) noe omstillings- og engangskostnader.

Antall årsverk i konsernet var 778 ved utgangen av 3. kvartal 2017 (752), 4 flere enn per 31.12.16 herav -8 i morbanken mens det er 12 flere årsverk i datterselskapene.

Antall årsverk i morbanken var ved utgangen av 3. kvartal 2017 532 (538).

Netto tap og mislighold - kundeengasjement

Konsernets netto tap på utlån kunder per 3. kvartal 2017 utgjør 147 mill kroner (149 mill kroner), som fordeler seg med 23 (17) mill kroner fra personmarkedet og 124 (132) mill kroner fra bedriftsmarkedet. Tapsnivået vurderes som moderat. Det vises forøvrig til note 7 og 8 i kvartalsregnskapet.

Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement per 30.09.17 utgjør 341 mill kroner (478 mill kroner), tilsvarende 0,33 % av brutto utlån inklusive formidlingslån (0,51 %). Se for øvrig også note 6 i kvartalsregnskapet.

Konsernets samlede individuelle tapsnedskrivninger på utlån kunder per 30.09.17 er 199 mill kroner (221 mill kroner), herav 62 mill kroner (62 mill kroner) på kredittinstitusjoner. Avsetningen er redusert med 29 mill kroner siste kvartal.

Gruppevis nedskrivninger per 30.09.17 utgjør 453 mill kroner (324 mill kroner), dette er en økning på 33 mill kroner fra forrige kvartal. Gruppevis nedskrivninger utgjør per 30.09.17 0,61 % (0,47 %) av konsernets samlede brutto utlån, 0,44 % (0,35 %) av brutto utlån inklusive formidlingslån. Økningen i gruppevis nedskrivninger i 3. kvartal relaterer seg til bransjene industri og transport.

Kvaliteten i konsernets utlånsportefølje er etter styrets vurdering god, og det arbeides godt med mislighold og tapsutsatte engasjement. Det vil fortsatt være stort fokus på dette arbeidet i tiden fremover. Det generelle tapsnivået forventes fortsatt å være moderat den nærmeste tiden.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IASB (International Accounting Standards Board) har vedtatt at ny IFRS 9 *Finansielle instrumenter* (International Financial Reporting Standards) skal erstatte eksisterende IAS 39 *Finansielle instrumenter – innregning og måling* (International Accounting Standards). IFRS 9 medfører endringer i forhold til dagens standard når det gjelder klassifisering og måling av finansielle instrumenter, nedskrivning av finansielle eiendeler, og sikringsbokføring. Standarden trer i kraft fra 01.01.18. Det vises for øvrig til note 11 i kvartalsregnskapet.

Balanseutvikling

NOK mill	30.09.2017	30.09.2016	Endring i %	30.06.2017	Endring i %
Utlån PM	74.636	67.750	10,2 %	72.822	2,5 %
Utlån BM	27.208	25.673	6,0 %	27.114	0,3 %
Sum utlån inkl formid	101.844	93.423	9,0 %	99.936	1,9 %
Innskudd PM	32.206	30.320	6,2 %	32.952	-2,3 %
Innskudd BM	24.957	23.317	7,0 %	25.682	-2,8 %
Sum innskudd	57.163	53.637	6,6 %	58.634	-2,5 %
Forvaltningskapital	93.542	89.210	4,9 %	95.822	-2,4 %

Utlån

Per 30.09.17 er utlån på til sammen 26 mrd kroner (25 mrd kroner) overført til SpareBank 1 Boligkreditt. Det er per årsskiftet ikke overført utlån til SpareBank 1 Næringskreditt (0 mill kroner). Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarer som omhandler vekst i utlån inkluderer disse formidlingslånene.

Bakgrunnen for siste års relativt sterke utlånsvekst innenfor bedriftsmarkedet, som spesielt gjelder SMB-markedet, er dels en strategisk prioritering av dette segmentet, dels positive markedsmuligheter i forbindelse med kontornedleggelse fra konkurrenter. Sistnevnte har også påvirket utlånsveksten i personmarkedet positivt. Samlet effekt av ovennevnte har bidratt til vekst i netto renteinntekter.

Andelen utlån til personmarkedet utgjør 73 % av totale utlån per 30.09.17 (73 %).

Konsernet har lav eksponering mot olje- og gass-sektoren. Samlet eksponering utgjør per 30.09.17 1 306 mill kroner, tilsvarende 1,3 % av brutto utlån (inklusive formidlingslån). Etter styrets vurdering er risikoen i denne del av porteføljen oversiktlig og håndterbar. Om lag 27 % av porteføljen består av engasjement til forsyningsbaser med langsiktige kontrakter med solide aktører. Det er fortsatt utfordringer for supplyrederier med virksomhet innenfor PSV (supplyfartøy til plattform) og AHTS (fartøy for ankerhåndtering for - og tauing av - plattformer). Konsernets portefølje innenfor denne delsektoren har imidlertid god kontraktsdekning og kontantstrøm. Konsernets kunder innenfor industridelen av olje- og gasssektoren har erfart redusert omsetning og resultat som følge av en betydelig reduksjon i investeringer innen sektoren.

Bankens portefølje av utlån med fast rente i norske kroner utgjør 6,8 mrd kroner per 30.09.17 (7,2 mrd kroner). Denne porteføljen vurderes regnskapsmessig til virkelig verdi. Endringer i rentenivå og kredittpåslag kan medføre endringer i vurderingen av virkelig verdi.

Oversikt over konsernets utlån finnes i note 9 i kvartalsregnskapet.

Likviditet

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde, og i note 20 i kvartalsregnskapet fremkommer en oversikt over konsernets innskudd. Innskuddsdekningen (eksklusive formidlingslån) var 77 % ved utgangen av 3. kvartal 2017 (78 %). Foruten ansvarlig kapital og kundeinnskudd representerer langsiktige innlån fra kapitalmarkedet i hovedsak bankens øvrige finansiering. Bankens tilgang på likviditet og nøkkeltall for likviditet er tilfredsstillende. Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt nivå. LCR (Liquidity Coverage Ratio) per 30.09.17 er beregnet til 120 % (96 %). Det vises for øvrig til note 14 i kvartalsregnskapet om Likviditetsrisiko.

Langsiktig rating hos ratingbyråene Moody's og Fitch er henholdsvis A1 og A.

Soliditet og kapitaldekning

	30.09.2017	30.09.2016	Endring	30.06.2017	Endring
Ren kjerne inkl res	15,4 %	15,1 %	0,3 %	15,4 %	0,0 %
Kjernekapital inkl res	16,8 %	15,6 %	1,2 %	16,2 %	0,6 %
Totalkapital inkl res	19,0 %	17,7 %	1,3 %	18,5 %	0,5 %
Uvektet kapitalandel inkl res	7,7 %	6,6 %	1,1 %	7,5 %	0,2 %

Konsernet benytter proporsjonal konsolidering i kapitaldekningsrapporteringen av eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, BN Bank, SpareBank 1 Kredittkort og SpareBank 1 Markets.

Ren kjernekapitaldekning er på samme nivå som forrige kvartal. Det har kommet en klargjøring fra Finanstilsynet med hensyn til forståelse av beregning av kapitalkrav knyttet til overgangsreglene for ikke konsoliderte finansforetak. Dette har gitt en økning i beregningsgrunnlaget (RWA) for SpareBank 1 Nord-Norge konsernet med 183 mill kroner per 30.09.16. Effekten av dette er en svekkelse av konsernets rene kjernekapitaldekning på 0,2 prosentpoeng. Se forøvrig note 5 i kvartalsregnskapet.

Gjeldende krav til motsyklisk kapitalbuffer er i dag 1,5 %. Finansdepartementet vedtok 15.12.16 at denne skulle øke med 0,5 prosentpoeng til 2,0 % fra 31.12.17. Konsernets regulatoriske minimumskrav til ren kjernekapitaldekning er dermed 13,5 % per 31.12.17.

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om til enhver tid å være ubestridt solid, og skal tilfredsstillende de myndighets-pålagte minstekrav til kapitaldekning. Konsernet har et langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning på 14,5 % som ble oppnådd per 30.09.16.

Finansdepartementet fastsatte nye krav til uvektet kapitalandel gjeldende fra 30.06.17. Det samlede minimumskrav til uvektet kjernekapitalandel er 5 %.

Bankens egenkapitalbevisiere

NOK mill	30.09.2017	30.09.2016	Endring	30.06.2017	Endring
Eierandelskapital	1.807	1.807	0	1.807	0
Eierandelsbrøk	46,36 %	46,36 %	0 %	46,36 %	0 %
Antall EK-bevisiere	7.912	7.589	323	7.829	83
Andel nordnorske eiere	19 %	19 %	0 %	19 %	0 %
Markedskurs NOK	61,50	41,40	20,10	56,75	4,75
Markedsverdi	13.319	8.966	4.353	12.290	1.029
Resultat per EK-bevis NOK	4,69	4,55	0,14	3,09	1,60
Pris/inntjening	9,8	9,1	0,7	9,2	0,6
Pris/Bok	1,2	0,8	0,3	1,1	0,0

Oversikt over bankens 20 største egenkapitalbevisiere fremgår av kvartalsregnskapets note 22.

Avsluttende kommentarer - utsiktene fremover

De makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge er fortsatt gode og noe bedre enn for landet som helhet. En utvikling med høyere nasjonal og internasjonal vekst, og særlig tiltakende vekst i Europa, vurderes å være positivt også for Nord-Norge. Landsdelen har de siste årene hatt en høyere økonomisk vekst enn landet som helhet. Med bedre vekstutsikter for Norge, er det naturlig at forskjellen mellom den nordnorske veksten og veksten i landet som helhet vil reduseres noe. En styrket krone, stadig høyere boligpriser, sammen med høy gjeldsvekst i husholdningene vil fortsatt over tid kunne være en risikofaktor for landsdelen. Den siste tids avtagende boligprisvekst er i så måte positivt.

Vekstutsiktene for nordnorsk økonomi vurderes fortsatt som relativt gode.

Etter at betydelige strategiske grep er gjennomført de siste årene, er konsernets målsatte soliditet mer enn oppfylt. Rendyrking av kjernevirksomheten anses slutført, og et betydelig arbeide tilknyttet forbedring av konsernets lønnsomhet er gjennomført. Det er likevel behov for ytterligere omstillingstiltak. Tiltak for å gi kundene et helhetlig tilbud av alle produkter og tjenester fra konsernet er derfor under arbeid – dette for å styrke markedsposisjonen, øke breddesalget og effektivisere alle konsernets prosesser. I denne forbindelse har konsernet allerede styrket innsatsen i digitale kanaler, tatt i bruk digitale assistenter (roboter) og etablert nye modeller for innovasjon. Resultatet av dette arbeidet skal også vises i regnskapet ved at konsernets fremtidige lønnsomhet sikres.

De framtidige utsiktene for konsernet vurderes som gode.

Tromsø, 26. oktober 2017

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
(leder)

Hans-Tore Bjerkaas
(nestleder)

Ingvild Myhre

Kjersti Terese Stormo

Greger Mannsverk

Bengt Olsen

Sonja Djønne

Vivi-Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Kjetil Berntsen
(ansattevalgt)

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)

Resultatregnskap

Morbank					Konsern					
(Beløp i mill kroner)										
31.12.16	3.KV.16	3.KV.17	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	3.KV.17	3.KV.16	31.12.16
2 359	597	599	1 758	1 788	Renteinntekter	1 936	1 895	650	641	2 548
907	221	201	692	633	Rentekostnader	627	685	200	218	904
1 452	376	398	1 066	1 155	Netto renteinntekter	1 309	1 210	450	423	1 644
682	176	204	514	562	Provisjonsinntekter	696	658	250	228	871
78	20	19	58	57	Provisjonskostnader	64	63	23	22	85
42	3	5	29	12	Andre driftsinntekter	95	95	28	22	138
646	159	190	485	517	Netto provisjons- og andre inntekter	727	690	255	228	924
74	0	0	73	4	Utbytte	4	73	0	0	74
612	- 62	0	387	424	Inntekter av eierinteresser	267	290	109	94	366
114	63	10	70	87	Netto verdiendringer på finansielle eiendeler	87	30	10	63	69
800	1	10	530	515	Netto inntekter på finansielle investeringer	358	393	119	157	509
2 898	536	598	2 081	2 187	Sum inntekter	2 394	2 293	824	808	3 077
503	121	129	363	379	Personalkostnader	525	494	184	170	689
339	76	85	243	254	Administrasjonskostnader	290	277	98	86	377
50	12	13	37	38	Avskrivninger	46	45	15	15	60
134	31	33	91	95	Andre driftskostnader	132	129	45	45	194
1 026	240	260	734	766	Sum kostnader	993	945	342	316	1 320
1 872	296	338	1 347	1 421	Resultat før tap	1 401	1 348	482	492	1 757
158	59	31	113	92	Tap	147	149	59	61	213
1 714	237	307	1 234	1 329	Resultat før skatt	1 254	1 199	423	431	1 544
258	64	75	188	218	Skatt	238	214	76	74	291
0	0	0	0	0	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0	0	0	0	0
1 456	173	232	1 046	1 111	Resultat etter skatt	1 016	985	347	357	1 253
6,72	0,80	1,07	4,83	5,13	Resultat per egenkapitalbevis	4,69	4,55	1,60	1,65	5,79
6,72	0,80	1,07	4,83	5,13	Utvannet resultat per egenkapitalbevis	4,69	4,55	1,60	1,65	5,79

Utvidet resultatregnskap

Morbank					Konsern					
(Beløp i mill kroner)										
31.12.16	3.KV.16	3.KV.17	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	3.KV.17	3.KV.16	31.12.16
1 456	173	232	1 046	1 111	Resultat etter skatt	1 016	985	347	357	1 253
					<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat</i>					
0	0	-3	0	-7	Renter fondsobligasjon	-7	0	0	0	0
0	0	0	0	0	Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet	-1	-28	-3	2	0
-5	0	0	0	-1	Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger	-1	0	0	0	-1
-5	0	-3	0	-8	Sum	-9	-28	-3	2	-1
					<i>Poster som vil bli reklassifisert til resultat</i>					
10	2	0	6	0	Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring	0	6	0	2	10
-60	0	0	0	0	Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	0	-60	0	0	-60
-1	-1	1	-2	2	Skatt på utvidede resultatposter	2	-2	1	-1	-2
-51	1	1	4	2	Sum	2	-56	1	1	-52
-56	1	-2	4	-6	Netto utvidede resultatposter	-7	-84	-5	3	-53
1 400	174	230	1 050	1 105	Periodens totalresultat	1 009	901	342	360	1 200
6,47	0,80	1,06	4,85	5,10	Totalresultat per egenkapitalbevis	4,66	4,16	1,58	1,66	5,54
6,47	0,80	1,06	4,85	5,10	Utvannet totalresultat per egenkapitalbevis	4,66	4,16	1,58	1,66	5,54

Balanse

Morbank

Konsern

(Beløp i mill kroner)

31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
			Eiendeler			
775	520	625	Kontanter og fordringer på sentralbanker	625	520	775
5 871	5 779	5 926	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 603	1 878	1 946
65 670	63 737	68 196	Netto utlån til og fordringer på kunder	73 312	68 422	70 236
291	278	226	Aksjer	239	298	306
10 164	10 734	10 860	Sertifikater og obligasjoner	10 860	10 734	10 164
1 390	1 544	1 254	Finansielle derivater	1 254	1 544	1 390
728	705	840	Investering i konsernselskaper			
2 849	2 826	2 900	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	4 352	4 469	4 370
361	360	330	Eiendom, anlegg og utstyr	497	488	501
			Virksomhet holdt for salg	30	28	30
			Goodwill og immatrielle eiendeler	67	56	63
425	637	471	Andre eiendeler	703	773	720
88 524	87 120	91 628	Sum eiendeler	93 542	89 210	90 501
			Gjeld			
833	1 209	135	Gjeld til kredittinstitusjoner	133	1 198	818
53 924	53 665	57 192	Innskudd fra kunder	57 163	53 637	53 870
21 165	19 487	20 888	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	20 888	19 487	21 165
985	1 219	861	Finansielle derivater	861	1 219	985
846	1 114	1 266	Annen gjeld	1 527	1 373	1 128
83	146	83	Utsatt skatt	188	235	174
1 350	1 350	1 160	Ansvarlig lånekapital	1 160	1 350	1 350
79 186	78 190	81 585	Sum gjeld	81 920	78 499	79 490
			Egenkapital			
1 807	1 807	1 807	Eierandelskapital	1 807	1 807	1 807
843	843	843	Overkursfond	843	843	843
		350	Fondsobligasjon	350		
1 657	984	1 310	Utjevningfond	1 310	984	1 657
4 459	4 075	4 460	Sparebankens fond	4 460	4 075	4 459
521	120	120	Gavefond	120	120	521
20	20	20	Fond for urealiserte gevinster	20	20	20
31	35	22	Annen egenkapital	1 696	1 877	1 704
	1 046	1 111	Resultat etter skatt	1 016	985	
9 338	8 930	10 043	Sum egenkapital	11 622	10 711	11 011
88 524	87 120	91 628	Sum gjeld og egenkapital	93 542	89 210	90 501

Endringer i egenkapitalen

(Beløp i mill kroner)	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Hybrid- kapital	Utjevnings- fond	Sparebanke ns fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Periodens resultat	Minoritets- interesser	Sum egenkapit al
Konsern											
Egenkapital per 01.01.16	1 807	843		1 179	4 074	180	80	1 798			9 961
Totalresultat for perioden											
Periodens resultat				675	380	401		- 203			1 253
<i>Utvidede resultatposter:</i>											
Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring				4	6						10
Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg								- 60			- 60
Skatt på utvidede resultatposter					- 1						- 1
Sum utvidede resultatposter				4	5		- 60				- 51
Totalresultat for perioden				679	385	401	- 60	- 203			1 202
Transaksjoner med eierne											
Emisjon											
Avsatt utbytte											
Tilbakeført utbytte											
Utbetalt utbytte				- 201							- 201
Andre føringer mot EK								109			109
Utbetalt fra gavefond						- 60					- 60
Sum transaksjoner med eierne				- 201		- 60		109			- 152
Egenkapital 31.12.2016	1 807	843		1 657	4 459	521	20	1 704			11 011
Egenkapital per 01.01.17	1 807	843		1 657	4 459	521	20	1 704			11 011
Totalresultat for perioden											
Periodens resultat									1 016		1 016
<i>Utvidede resultatposter:</i>											
Renter hybridkapital								- 7			- 7
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet								- 1			- 1
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger								- 1			- 1
Skatt på utvidede resultatposter								2			2
Sum utvidede resultatposter	0	0		0	0	0	0	- 7	0		- 7
Totalresultat for perioden								- 7	1 016		1 009
Transaksjoner med eierne											
Utbetalt utbytte				- 346							- 346
Andre føringer mot EK			350	- 1	1						350
Utbetalt fra gavefond						- 401		- 1			- 402
Sum transaksjoner med eierne			350	- 347	1	- 401		- 1			- 398
Egenkapital 30.09.17	1 807	843	350	1 310	4 460	120	20	1 696	1 016		11 622

Eierbrøk

(Beløp i mill kroner)	(01.01.12)	(01.01.13)	(justert) 01.01.13	31.12.13	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Morbank							
Eierandelskapital	1 655	1 655	1 681	1 807	1 807	1 807	1 807
Overkursfond	245	245	344	843	843	843	843
Utjevningsfond	319	453	380	685	1 011	1 193	1 657
Avsatt utbytte	- 93	- 76	0	0	- 191	- 201	- 346
Andel fond for urealiserte gevinster	- 14	- 33	- 33	0	0	38	8
A. Sum egenkapitalbeveiseiernes kapital	2 112	2 244	2 372	3 335	3 470	3 680	3 969
Sparebankens fond	2 902	3 107	3 081	3 593	3 954	4 096	4 459
Avsatt til utdeling	- 107	- 30	0	0	- 212	- 60	- 401
Gavefond	133	120	120	119	119	180	521
Andel fond for urealiserte gevinster	- 20	- 45	- 45	0	0	42	12
B. Sum samfunnsleid kapital	2 908	3 152	3 156	3 712	3 861	4 258	4 591

Kontantstrømanalyse

Morbank

(Beløp i mill kroner)

Konsern

31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
1 714	1 234	1 329	Resultat før skatt	1 254	1 199	1 544
50	37	38	+ Ordinære avskrivninger	46	45	60
- 20	- 18	0	+ Nedskrivninger og gevinst/ tap anleggsmidler	0	- 18	- 20
158	113	92	+ Tap på utlån og garantier	147	149	213
258	188	218	- Skatt/Resultat virksomhet holdt for salg	238	214	291
261	261	747	- Utbytte/Utdelinger	747	261	261
1 383	917	494	Tilført fra årets drift	462	900	1 245
- 563	5	287	Endring diverse gjeld: + økning/ - nedgang	277	129	- 374
653	287	90	Endring diverse fordringer: - økning/ + nedgang	153	248	440
-6 341	-4 363	-2 618	Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/ + nedgang	-3 223	-4 934	-6 837
1 111	554	- 631	Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	- 629	715	1 277
5 779	5 550	3 268	Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/ - nedgang	3 293	5 550	5 778
- 965	- 620	- 698	Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	- 685	- 618	- 967
1 057	2 330	192	A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	- 352	1 990	562
- 40	- 28	- 7	- Investeringer i varige driftsmidler (inkl tilgang ved fusjon)	- 42	- 54	- 80
92	92	0	+ Salg av varige driftsmidler	0	92	92
- 115	- 69	- 163	Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	18	- 45	54
- 63	- 5	- 170	B. Likviditetsendring fra investeringer	- 24	- 7	66
- 305	-1 983	- 277	Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	- 277	-1 983	- 305
0	0	160	Endring i hybridkapital/ansvarlig lånekapital: + økning/ - nedgang	160	0	0
- 305	-1 983	- 117	C. Likviditetsendring fra finansiering	- 117	-1 983	- 305
689	342	- 95	A + B + C. Sum endring likvider	- 493	0	323
5 957	5 957	6 646	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	2 721	2 398	2 398
6 646	6 299	6 551	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	2 228	2 398	2 721

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter, fordringer på sentralbanken og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Resultater fra konsernets kvartalsregnskaper

(Beløp i mill kroner)	3.KV.17	2.KV.17	1.KV.17	4.KV.16	3.KV.16	2.KV.16	1.KV.16	4.KV.15
Renteinntekter	650	641	645	653	641	631	623	644
Rentekostnader	200	204	223	219	218	230	237	254
Netto renteinntekter	450	437	422	434	423	401	386	390
Provisjonsinntekter	250	235	211	213	228	226	204	217
Provisjonskostnader	23	20	21	22	22	22	19	19
Andre driftsinntekter	28	33	34	43	22	45	28	24
Netto provisjons- og andre inntekter	255	248	224	234	228	249	213	222
Utbytte	0	4	0	1	0	73	0	0
Inntekter av eierinteresser	109	78	65	76	94	109	87	98
Netto verdiendringer på finansielle eiendeler	10	27	50	39	63	- 26	- 7	- 52
Netto inntekter på finansielle investeringer	119	124	115	116	157	156	80	46
Sum inntekter	824	809	761	784	808	806	679	658
Personalkostnader	184	169	172	195	170	161	163	289
Administrasjonskostnader	98	96	96	100	86	95	95	104
Avskrivninger	15	16	15	15	15	16	14	14
Andre driftskostnader	45	44	43	65	45	46	39	44
Sum kostnader	342	325	326	375	316	318	311	451
Resultat før tap	482	484	435	409	492	488	368	207
Tap	59	44	44	64	61	64	24	92
Gevinst ved salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultat før skatt	423	440	391	345	431	424	344	115
Skatt	76	84	78	77	74	71	69	- 17
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0	0	0	0	0	0	0	5
Resultat etter skatt	347	356	313	268	357	353	275	133
Lønnsomhet								
Egenkapitalrentabilitet	12,12 %	13,03 %	11,60 %	9,87 %	13,56 %	13,82 %	10,98 %	5,16 %
Rentemargin	1,90 %	1,86 %	1,85 %	1,93 %	1,87 %	1,78 %	1,77 %	1,84 %
Kostnadsprosent	41,50 %	40,17 %	42,84 %	47,83 %	39,11 %	39,45 %	45,80 %	68,54 %
Balansetall								
Utlån til kunder	73 902	73 471	71 294	70 763	68 905	67 861	65 357	64 053
Utlånsvekst inkl.formidlingslån siste 12 mnd	9,0 %	9,2 %	8,4 %	8,9 %	6,3 %	5,1 %	5,0 %	4,0 %
Innskudd fra kunder	57 163	58 634	54 261	53 870	53 637	55 666	50 523	48 087
Innskuddsvekst siste 12 mnd	6,6 %	5,3 %	7,4 %	12,0 %	11,7 %	10,8 %	9,3 %	5,1 %
Innskuddsdekning	77,3 %	79,8 %	76,1 %	76,1 %	77,8 %	82,0 %	77,3 %	75,1 %
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån	56,1 %	58,7 %	55,8 %	55,9 %	57,4 %	60,8 %	56,3 %	54,4 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	93 085	92 933	91 489	89 168	88 835	88 710	87 046	84 039
Forvaltningskapital	93 542	95 822	92 476	90 501	89 210	92 038	88 688	85 403
Tap og mislighold								
Tap på utlån i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,23 %	0,18 %	0,18 %	0,27 %	0,26 %	0,28 %	0,11 %	0,42 %
Misligholdte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,26 %	0,31 %	0,26 %	0,31 %	0,44 %	0,54 %	0,28 %	0,30 %
Tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,21 %	0,22 %	0,26 %	0,22 %	0,23 %	0,10 %	0,20 %	0,27 %
Nto.misligholdte og tapsutsatte eng. i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,33 %	0,36 %	0,36 %	0,37 %	0,51 %	0,49 %	0,36 %	0,39 %
Soliditet								
Kapitaldekning i %	18,3 %	18,5 %	18,5 %	18,4 %	17,7 %	17,1 %	16,9 %	17,2 %
Kjernekapital i %	16,0 %	16,2 %	16,3 %	16,3 %	15,6 %	15,0 %	14,9 %	15,1 %
Kjernekapital	10 485	10 565	10 213	10 267	10 361	9 360	9 130	9 110
Ansvarlig kapital	11 928	12 039	11 610	11 229	10 783	10 674	10 411	10 358
Beregningsgrunnlag	65 351	65 125	62 590	61 120	60 798	62 479	61 425	60 328

Noter

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Konsernets regnskap for 2017 er utarbeidet i samsvar med internasjonale standarder for finansiell rapportering godkjent av EU, herunder IAS 34 - Delårsrapportering. Konsernets regnskapsprinsipper og beregningsmetoder er i all vesentlighet uendret fra årsregnskapet for 2016. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2016.

Kvartalsregnskapet er ikke revidert.

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap note 3 er det redegjort for vesentlige estimater og vurderingsposter.

Note 3 - Endring i konsernstruktur

Banken eier nå 13 % i SpareBank 1 Markets AS.

Banken har i 3. kvartal overtatt selskapet Proaware AS i Tromsø, og eier per 30.09.17 20 % i dette selskapet.

SpareBank 1 -alliansen eier nå 25 % i Vipps AS gjennom holdingselskapet SpareBank 1 Betaling AS. Per 30.09.17 eier banken 19,7 % i SpareBank 1 Betaling AS.

Note 4 - Segmentinformasjon

Finansiell styring i SpareBank 1 Nord-Norge er tilpasset kundesegmentene personmarked (PM) og bedriftsmarked (BM). Oppfølging av totalt kundeforhold og lønnsomhet er viktig for strategiske prioriteringer og fordeling av ressurser. Rapporterte tall for de ulike segmenter reflekterer samlet salg av bankprodukter og tjenester til de ulike kundesegmenter. Datterselskaper som driver utenfor tradisjonell bankvirksomhet, rapporteres som ufordelt. Her inngår også resultat og endring i egenkapital fra felleskontrollerte virksomheter.

Konsern

(Beløp i mill kroner)

	PM	BM	Leasing	Markets	Ufordelt	30.09.17 Totalt
Netto renteinntekter	593	384	154	0	178	1 309
Netto provisjonsinntekter	313	21	0	0	298	632
Andre driftsinntekter	214	45	0	34	160	453
Driftskostnader	649	97	44	16	187	993
Resultat før tap	471	353	110	18	449	1 401
Tap på utlån og garantier	19	73	55	0	0	147
Resultat før skatt	452	280	55	18	449	1 254
Utlån til kunder	46 694	21 903	5 305	0	0	73 902
Individuell nedskrivning utlån	- 11	- 101	- 25	0	0	- 137
Gruppenedskrivning utlån	- 65	- 366	- 22	0	0	- 453
Andre eiendeler	0	3 521	0	0	16 709	20 230
Sum eiendeler per segment	46 618	24 957	5 258	0	16 709	93 542
Innskudd fra kunder	32 206	24 957	0	0	0	57 163
Annen gjeld og egenkapital	14 412	0	5 258	0	16 709	36 379
Sum egenkapital og gjeld per segment	46 618	24 957	5 258	0	16 709	93 542
						30.09.16
Netto renteinntekter	585	362	147	0	116	1 210
Netto provisjonsinntekter	282	16	0	0	297	595
Andre driftsinntekter	195	48	0	16	229	488
Driftskostnader	654	86	40	4	161	945
Resultat før tap	408	340	107	12	481	1 348
Tap på utlån og garantier	8	105	36	0	0	149
Resultat før skatt	400	235	71	12	481	1 199
Utlån til kunder	43 232	20 779	4 894	0	0	68 905
Individuell nedskrivning utlån	- 12	- 100	- 47	0	0	- 159
Gruppenedskrivning utlån	- 47	- 263	- 14	0	0	- 324
Andre eiendeler	0	2 901	45	0	17 842	20 788
Sum eiendeler per segment	43 173	23 317	4 878	0	17 842	89 210
Innskudd fra kunder	30 320	23 317	0	0	0	53 637
Annen gjeld og egenkapital	12 853	0	4 878	0	17 842	35 573
Sum egenkapital og gjeld per segment	43 173	23 317	4 878	0	17 842	89 210

Note 5 - Kapitaldekning

Konsernet følger EU's kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak CRD IV/CRR (Capital Requirements Directive/Capital Requirements Regulations). Bruk av IRB (Internal Rating Based approach) stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. SpareBank 1 Nord-Norge har fra 2015 tillatelse fra Finanstilsynet om å benytte avanserte interne målemetoder IRB (Advanced Internal Rating Based approach), som innebærer at banken kan bruke interne modeller for tapsgrad i BM (bedriftsmarkedsporteføljen) for å beregne nødvendig krav til kapitalbinding.

Finanstilsynet har gitt overgangsregler for IRB-banker som ikke får full effekt av reduserte regulatoriske kapitalkrav dersom risikovektet beregningsgrunnlag etter nytt regelverket er lavere enn beregningsgrunnlag beregnet etter gammel kapitalberegning (Basel I). Da må beregningsgrunnlaget oppjusteres (såkalt korreksjon for "gulv") til 80 % av beregningsgrunnlag etter Basel I.

I beregning av kapitaldekning gjelder ikke samme regelverk for konsolidering av tilknyttede- eller felleskontrollerte selskaper som for regnskapet. Konsernet benytter proporsjonal konsolidering i kapitaldekningsrapporteringen på eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, SpareBank 1 Kredittkort og BN Bank.

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om til enhver tid å være ubestridt solid, og skal tilfredsstille de myndighetspålagte minstekrav til kapitaldekning. Konsernet har et langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning på 14,5 %.

Morbank			Konsern			
(Beløp i mill kroner)						
31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
1 807	1 807	1 807	Egenkapitalbeviskapital	1 807	1 807	1 807
0	0	0	- Egne Egenkapitalbevis	0	0	0
843	843	843	Overkursfond	843	843	843
1 657	984	1 310	Utjevningfond	1 310	984	1 657
4 459	4 075	4 460	Sparebankens fond	4 460	4 075	4 459
521	120	120	Gavefond	120	120	521
20	20	20	Urealiserte gevinster på aksjer tilgjengelig for salg	20	20	20
31	35	29	Annen egenkapital	1 696	1 877	1 704
0	1 046	1 111	Periodens resultat	1 016	985	0
9 338	8 930	10 043	Sum egenkapital	11 622	10 711	11 011
0	-1 046	-1 111	Periodens resultat	-1 016	-985	0
			Kjernekapital			
-750	0	0	Fradrag for avsatt utbytte	0	0	-750
0	0	0	Justert kjernekapital fra konsoliderte finansinstitusjoner	-132	5	-116
0	0	0	Goodwill og immatrielle eiendeler	-118	-60	-67
-21	-21	-19	Justeringer knyttet til regulatoriske filtre	-24	-35	-33
-95	-82	-96	Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	-101	-84	-99
0	0	0	Fradrag for forventet tap IRB utover regnskapsmessige avsetninger	0	-118	-64
0	0	0	Forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	0	0	0
0	0	0	50% fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0	0
0	0	-22	Fradrag for vesentlige eierandeler i selskaper i finansiell sektor	-299	-731	-727
-26	-102	0	Fradrag for beholdning av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel utover unntaksgrensen på 10 %	0	0	0
8 446	7 679	8 773	Ren kjernekapital	9 582	8 703	9 155
500	500	607	Fondsobligasjon	907	803	800
0	0	0	Beholdning av egen fondsobligasjon	-4	-5	-4
8 946	8 179	9 052	Kjernekapital	10 485	9 501	9 951
31.12.16	30.09.16	30.09.17	Tilleggskapital	30.09.17	30.09.16	31.12.16
850	850	903	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1 352	1 366	1 361
1	14	103	Forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	136	0	0
-61	-60	-61	Fradrag for ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel	-45	-84	-83
790	804	945	Tilleggskapital	1 443	1 282	1 278
9 736	8 983	9 997	Ansvarlig kapital	11 928	10 783	11 229
			Minimumskrav ansvarlig kapital			
778	757	809	Engasjement med spesialiserte foretak	899	757	878
96	100	90	Engasjement med øvrige foretak	100	100	123
359	341	338	Engasjement med SMB(små og mellomstore bedrifter)	345	348	367
898	894	893	Eiendomsengasjement med personer	1 242	1 180	1 254
69	35	62	Øvrige engasjement med personer	64	37	71
368	362	359	Egenkapitalposisjoner	13	14	12
2 568	2 489	2 551	Sum kredittrisiko	2 662	2 436	2 705
621	674	546	Kredittrisiko standardmetoden	1 132	1 270	1 165
12	13	10	Gjeldsrisiko	10	13	12
6	3	6	Egenkapitalrisiko	8	3	6
294	294	329	Operasjonell risiko	322	296	296
24	24	26	CVA-tillegg (Credit Value Adjustmenet)	69	50	47
0	0	0	Overgangsordning	1 025	799	659
0	0	0	Fradrag i kapitalkravet	0	0	0
3 525	3 497	3 469	Minimumskrav ansvarlig kapital	5 228	4 867	4 890
44 063	43 697	43 357	Beregningsgrunnlag	65 351	60 798	61 120
			Kapitaldekning			
22,10 %	20,56 %	23,06 %	Kapitaldekning	18,25 %	17,74 %	18,37 %
20,30 %	18,72 %	20,88 %	herav kjernekapital	16,04 %	15,63 %	16,28 %
1,79 %	1,84 %	2,18 %	herav tilleggskapital	2,21 %	2,11 %	2,09 %
19,17 %	18,77 %	20,77 %	Ren kjernekapital - inkl andel av periodens resultat	15,44 %	15,12 %	14,98 %
9,99 %	9,12 %	10,28 %	Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage Ratio) inkl andel av periodens resultat	7,71 %	6,60 %	6,98 %

Note 6 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement

(Beløp i mill kroner)

Morbank			Konsern			
31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
267	356	262	Misligholdte engasjement	263	415	301
280	291	284	+ Øvrig tapsutsatte engasjement	215	222	211
547	647	546	+ Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	478	637	512
78	186	76	- Individuelle nedskrivninger misligholdte	70	84	93
61	75	67	- Individuelle nedskrivninger øvrige tapsutsatte	67	75	61
139	261	143	+ Sum individuelle nedskrivninger	137	159	154
408	386	403	= Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	341	478	358
25 %	40 %	26 %	Tapsavsetningsgrad	29 %	25 %	30 %

Note 7 - Bokførte tap

(Beløp i mill kroner)

Morbank			Konsern			
31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
			+ Økning i tapsnedskrivninger på engasjement hvor det tidligere			
			Periodens endring i individuelle nedskrivninger	0		
			+ Tapsnedskrivninger på engasjement hvor det ikke tidligere			
- 188	- 67	6	+ Periodens endring i individuelle nedskrivninger	8	- 35	- 15
122	74	72	+ Periodens endring i gruppenedskr. og langtidsovervåkning	78	75	125
221	90	20	+ Konstaterte tap som det tidligere er avsatt individuelle	20	61	82
			nedskrivninger for			
9	23	1	+ Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt individuelle	3	55	11
			nedskrivninger for			
9	7	7	- Inngang på tidligere nedskrevet utlån og garantier	7	7	11
158	113	92	= Periodens tapkostnader	147	149	213
			+ Øvrige tap			
158	113	92	= Sum tap	147	149	213

Note 8 - Tap fordelt på sektor og næring

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
- 1	- 5	12	Eiendom	12	- 5	- 1
- 7	11	2	Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	2	11	- 7
27	12	- 23	Fiske og havbruk	- 23	12	27
85	54	57	Industri	57	54	85
6	0	1	Jordbruk og skogbruk	1	0	7
- 5	- 5	4	Kraft- og vannforsyning, bygg og anlegg	5	- 5	- 5
13	13	- 3	Tjenesteytende virksomhet	1	40	13
27	21	27	Transport	27	21	60
- 1	0	1	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	1	0	- 1
144	101	78	Sum næring	83	128	178
20	16	20	Sum p-marked (innland og utland)	25	22	25
164	117	98	Tap på utlån til kunder	108	150	203
- 9	- 5	- 6	Inngått på tidligere avskrevne tap	- 6	- 7	- 11
3	3	0	Øvrige tap	45	3	21
158	113	92	Netto tap	147	146	213

Note 9 - Utlån fordelt på sektor og næring

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
8 075	8 037	8 909	Eiendom	8 792	7 814	8 405
1 367	1 221	1 650	Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	1 650	1 224	1 600
3 721	2 997	3 401	Fiske og havbruk	3 742	3 326	4 001
1 784	1 938	1 741	Industri	1 989	2 176	1 956
1 032	1 007	1 057	Jordbruk og skogbruk	1 158	1 089	1 112
1 524	1 435	1 168	Kraft- og vannforsyning, bygg og anlegg	1 782	1 949	1 930
1 158	1 173	1 354	Tjenesteytende virksomhet	1 944	1 867	1 571
3 773	3 713	3 571	Transport	4 350	4 459	4 435
1 280	1 266	1 389	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	1 702	1 534	1 495
23 714	22 787	24 240	Sum næring	27 109	25 438	26 505
42 329	41 298	44 440	Sum p-marked (innland og utland)	46 694	43 232	44 123
123	223	90	Sum offentlig	99	235	135
66 166	64 308	68 770	Sum brutto utlån til kunder	73 902	68 905	70 763
- 139	- 261	- 143	Individuelle tapsnedskrivninger	- 137	-159	-154
- 357	- 310	- 431	Gruppevise tapsnedskrivninger	- 453	-324	-373
65 670	63 737	68 196	Netto utlån til kunder	73 312	68 422	70 236

Note 10 - SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Nord-Norge har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt etablert en likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av netto tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. For mer informasjon om regnskapsmessige behandling av avtalene se note 2 og note 13 i årsregnskapet.

Note 11 - Implementering av IFRS 9 Finansielle instrumenter

IASB (International Accounting Standards Board) har vedtatt at ny IFRS 9 Finansielle instrumenter (International Financial reporting Standards) skal erstatte eksisterende IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling (International Accounting Standards). IFRS 9 medfører endringer i forhold til dagens standard når det gjelder klassifisering og måling av finansielle instrumenter, nedskrivning av finansielle eiendeler og sikringsbokføring. Standarden trer i kraft fra 01.01.18.

I dagens regelverk med «incurred loss-modell», skal finansielle eiendeler nedskrives på tidspunktet når det har oppstått en objektiv tapshendelse. Etter den nye IFRS (International Financial Reporting Standards) 9 skal det avsettes for forventet tap basert på relevant informasjon som er tilgjengelig på rapporteringstidspunktet, herunder historisk, gjeldende og fremtidig informasjon. Dette medfører at tapet vises i regnskapet før det har forekommet en tapshendelse, samt at fremtidige forventninger inkluderes i beregningene.

Det har vært gjort internasjonale undersøkelser om forventede effekter av overgang til ny modell. Disse viser at forventet tapsavsetninger under IFRS 9 kan bli større enn forventet tap fra IRB metoden etter Basel-reglene, og nivået på bokførte tapsavsetninger i dag. Konsernet har startet med forberedelse til implementering og konsekvensutredning av dette. I løpet av 2016 er det arbeidet med modellverk samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv. Arbeidet med modellverket samt kartlegging av de økonomiske konsekvensene fortsetter gjennom 2017. Konsernet forventer ikke vesentlige effekter på balanse eller egenkapital som følge av den nye standarden.

Note 12 - Finansielle derivater

Morbank og konsern

(Beløp i mill kroner)

Renteinstrument:

Avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Valutainstrument:

Avtaler om å kjøpe eller selge et gitt valutabeløp på en gitt dato frem i tid og til en forhåndsavtalt kurs.

Valutabytteavtaler:

Avtaler om å bytte valutabeløp til en forhåndsavtalt kurs og periode.

Rente- og valutabytteavtaler:

Avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en forhåndsavtalt periode og til et avtalt beløp.

Opsjoner:

Avtale hvor selger gir kjøper en rett, men ikke en plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

SpareBank 1 Nord-Norge inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko.

Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån i finansmarkedene, og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter. Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som "virkelig verdi sikring" i henhold til IFRS standard IAS 39. Øvrig sikring defineres som ordinær regnskapsmessig sikring.

Virkelig verdi sikringer	30.09.17	30.09.16	31.12.16
Netto resultatført tap knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring	21	0	195
Total gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen	- 28	0	- 191
Sum virkelig verdi sikringer	- 7	0	4

Bankens hovedstyre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

(Beløp i mill kroner)

Til virkelig verdi over resultatet

	30.09.17 Virkelig verdi			30.09.16 Virkelig verdi			31.12.16 Virkelig verdi		
	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld
Valutainstrumenter									
Valutaterminer (forwards)	1 445	14	7	2 226	33	26	2 143	14	9
Valutabytteavtaler (swap)	14 832	175	62	13 469	221	175	13 467	193	47
Valutaopsjoner									
Sum ikke-standardiserte kontrakter	16 276	189	69	15 695	254	201	15 610	207	56
Standardiserte valutakontrakter (futures)									
Sum valutainstrumenter	16 276	189	69	15 695	254	201	15 610	207	56
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	24 933	612	760	27 168	715	986	26 701	685	913
Korte rentebytteavtaler (FRA)									
Andre rentekontrakter	366	18	23	501	27	32	480	15	16
Sum ikke-standardiserte kontrakter	25 299	630	783	27 669	742	1 018	27 181	700	929
Standardiserte rentekontrakter (futures)									
Sum renteinstrumenter	25 299	630	783	27 669	742	1 018	27 181	700	929
Sikring av innlån									
Valutainstrumenter									
Valutaterminer (forwards)									
Valutabytteavtaler (swap)									
Sum ikke-standardiserte kontrakter									
Standardiserte valutakontrakter (futures)									
Sum valutainstrumenter									
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	12 462	435	9	10 749	548		11 963	483	
Korte rentebytteavtaler (FRA)									
Andre rentekontrakter									
Sum ikke-standardiserte kontrakter	12 462	435	9	10 749	548		11 963	483	
Standardiserte rentekontrakter (futures)									
Sum renteinstrumenter	12 462	435	9	10 749	548		11 963	483	
Sum renteinstrumenter	37 761	1 065	792	38 418	1 290	1 018	39 144	1 183	929
Sum valutainstrumenter	16 276	189	69	15 695	254	201	15 610	207	56
Sum	54 037	1 254	861	54 113	1 544	1 219	54 754	1 390	985

Note 13 - Nettoføring av finansielle instrumenter og motregningsordninger knytt

Finansielle derivater presenteres brutto i balansen. Som følge av inngåtte ISDA-avtaler med motparter vedrørende derivatforretninger oppnås motregningsrett dersom motparten misligholder kontantstrømmen.

Per 30.09.17 var netto eksponering som følger :

Kategori/motpart	Brutto beløp	Motregnet beløp	Netto beløp	Beløp som bare kan nettoføres ved konkurs eller mislighold	Netto kreditt eksponering
(Beløp i mill kroner)	A	B	C=A+B	D	E=C-D
Finansielle deriv:	19 107	18 755	352	0	352
Finansielle deriv:	17 268	16 683	585	0	585

Note 14 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser, og/eller risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst i eiendeler. SpareBank 1 Nord-Norge utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Konsernets likviditetsrisiko avdekkes, for utenom ved opptak av fremmedkapital, gjennom bankens likviditetsreserve/buffer.

Banken har et daglig og aktivt forhold til styringen av likviditetsrisikoen i konsernet. SpareBank 1 Nord-Norge skal til enhver tid overholde regulatoriske minimumsnivå til forsvarlig likviditetsstyring.

Gjennomsnittlig restløpetid på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var 3,18 år per 30.09.17.

Det kortsiktige likviditetsrisikomålet, Liquidity Coverage Ratio (LCR) viste ved utgangen av kvartalet 119 % i norske kroner.

Note 15 Pensjoner

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge har to typer pensjonsavtaler for sine ansatte - ytelsesbasert og innskuddsbasert ordning.

Ordningene er nærmere beskrevet i årsregnskapets note 25.

Periodens netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen i begynnelsen av perioden på netto forpliktelse.

Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premiebetaling og utbetaling av pensjon hensyntas. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte regnskapsføres fortløpende mot OCI.

Forutsetninger	30.09.17	30.09.16	31.12.16
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %	2,60 %
Forventet avkastning på midlene	2,60 %	2,70 %	2,60 %
Fremtidig lønnsutvikling	1,50 %	2,25 %	1,50 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift forpliktelse	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Arbeidsgiveravgift kostnad	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %		5,00 %
Frivillig avgang over 50 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Frivillig avgang inntil 50 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Forventet AFP-uttak fra 62 år	50,00 %	90,00 %	50,00 %
Dødelighet, giftemålsannsynlighet etc.	K2013BE IR2003	K2013BE IR2003	K2013BE IR2003

Konsern

Beløp i mill kroner

	30.09.17	30.09.16	31.12.16
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	747	796	747
Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	747	796	747
Estimert verdi av pensjonsmidler	910	935	910
Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	-163	-139	-163
Ikke-innregnede estimatavvik (eventuelle actuarielle gevinster og tap)	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	1	1	0
Netto pensjonsforpliktelse/-midler i balansen	-162	-138	-163

Periodens pensjonskostnad

Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	4	8	10
Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	6	10	21
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-5	-10	-25
Estimatavvik innregnet i perioden			
Effekter av endret pensjonsplan			
Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	5	8	6
Periodisert arbeidsgiveravgift	1	1	4
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	6	9	10
Curtailement/settlement			-1
Øvrig pensjonskostnad	24	14	40
Total pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift	30	23	49

Bevegelse i netto balanseført pensjonsforpliktelse

Netto pensjonsforpliktelse i balansen per 01.01	-163	-141	-141
Korrigerende mot egenkapital IB	6		12
Korrigerende mot egenkapital UB			-10
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	3	9	10
Curtailement/settlement			1
Utbetalt over drift	-4	-9	-5
Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger		-30	-30
Netto pensjonsforpliktelse/-midler i balansen	-158	-171	-163
Øvrige pensjonsforpliktelser (førtdispensjonsavtale)	35	43	32
Netto total pensjonsforpliktelse	-123	-128	-131

Note 16 Klassifisering av finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1 gjelder finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler og forpliktelser. På dette nivået inngår bl.a. børsnoterte aksjer, andeler, sertifikater og obligasjoner som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder. På dette nivået inngår bl.a. instrumenter med prisnoteringer på Reuters eller Bloomberg.

Nivå 3 består av instrumenter som verdsettes på annen måte enn basert på observerbare markedsdata. Her inngår også instrumenter hvor kredittmarginer utgjør en vesentlig del av justeringen til markedsverdi.

Konsern

(Beløp i mill kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Eiendeler 30.09.17				
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi (fastrentelån)			7 099	7 099
Aksjer	112		92	204
Obligasjoner	7 551	4 854		12 405
Finansielle derivater		1 529		1 529
Sum eiendeler	7 663	6 383	7 191	21 237

Forpliktelser 30.09.17

Finansielle derivater		940		940
Sum forpliktelser		940		940

Eiendeler 30.09.16

Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi (fastrentelån)			7 405	7 405
Aksjer	101		171	272
Obligasjoner	6 230	6 656		12 886
Finansielle derivater		1 953		1 953
Sum eiendeler	6 331	8 609	7 576	22 516

Forpliktelser 30.09.16

Finansielle derivater		1 364		1 364
Sum forpliktelser	0	1 364	0	1 364

Endringer i instrumenter til virkelig verdi, nivå 3:	Finansielle eiendeler				Finansielle forpliktelser
	Fastrentelån	Aksjer	Obligasjoner	Finansielle derivater	Finansielle derivater
(Beløp i mill kroner)					
Balanseført verdi per 30.09.16	7 405	171			0
Netto gevinster på finansielle instrumenter	- 117				
Tilgang/kjøp	1 546	32			
Avhending	-1 735	- 111			
Overført fra nivå 1 eller nivå 2					
Balanseført verdi per 30.09.17	7 099	92	0	0	0

Bankens portefølje av utlån med fast rente vurderes regnskapsmessig til virkelig verdi. Virkelig verdi fastsettes ved at lånenes kontantstrømmer neddiskonteres med en diskonteringsfaktor basert på swaprente med tillegg av et marginkrav. Diskonteringsfaktoren er basert på en vurdering av markedsforholdene og hva en ekstern investor ville lagt til grunn ved en investering i en tilsvarende portefølje. Det gjøres i tillegg en vurdering av en eventuell forskjell mellom diskonteringsrenten og observerbare markedsrenter for tilsvarende utlån. Dersom denne forskjellen er vesentlig vil banken gjøre en vurdering av hvorfor differansen oppstår og eventuelt foreta nødvendig endring i diskonteringsrenten.

Note 17- Datterselskaper

(Beløp i hele 1 000)

	Eierandel %	Resultat av ordinær drift før skatt			Egenkapital		
		30.09.17	30.09.16	31.12.16	30.09.17	30.09.16	31.12.16
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	100	54 659	70 757	86 012	805 601	715 079	729 113
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	100	- 798	-44 013	-49 629	13 557	-4 456	14 359
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	100	14 757	25 301	27 260	34 853	45 375	47 769
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA	0	1 656	1 732	2 640	0	8 633	9 314
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS	100	15 312	11 361	13 125	38 443	21 810	23 217
Nord-Norge Eiendom IV AS	100	- 766	-1 018	-1 314	3 980	-14 612	4 562
Alsgården AS	100	- 6	-1 486	-2 058	8 147	8 543	8 151
Fredrik Langesg 20 AS	100	- 462	543	539	7 557	8 121	8 118
Total		84 352	63 177	76 575	912 138	788 493	844 603

Note 18 - Andre eiendeler

(Beløp i mill kroner)

Morbank			Konsern		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	30.09.17	30.09.16	31.12.16
20	20	10	99	20	153
12	8	7	65	52	103
260	463	348	345	471	267
133	146	106	194	230	197
425	637	471	703	773	720

Note 19 - Annen gjeld

(Beløp i mill kroner)

Morbank			Konsern		
31.12.16	30.09.16	30.09.17	30.09.17	30.09.16	31.12.16
267	576	383	596	769	468
0	0	3	25	13	25
579	538	880	906	591	635
846	1 114	1 266	1 527	1 373	1 128

Note 20 - Innskudd fordelt på sektor og næring

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.09.16	30.09.17		30.09.17	30.09.16	31.12.16
2 608	2 952	3 246	Eiendom	3 246	2 952	2 608
699	682	1 105	Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	1 105	682	699
1 228	952	1 423	Fiske og havbruk	1 423	952	1 228
700	639	733	Industri	733	639	700
440	461	490	Jordbruk og skogbruk	490	461	440
1 636	1 612	1 482	Kraft- og vannforsyning, bygg og anlegg	1 482	1 612	1 636
3 780	3 655	4 369	Tjenesteytende virksomhet	4 340	3 627	3 726
1 635	1 710	1 611	Transport	1 611	1 710	1 635
1 870	1 810	1 774	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	1 774	1 810	1 870
14 628	14 507	16 264	Sum næring	16 235	14 479	14 574
30 561	30 320	32 206	Sum p-marked (innland og utland)	32 206	30 320	30 561
8 735	8 838	8 722	Sum offentlig	8 722	8 838	8 735
53 924	53 665	57 192	Sum brutto utlån til kunder	57 163	53 637	53 870

Note 21 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital ekskl. påløpne renter

Morbank og konsern

(Beløp i mill kroner)

Verdipapirgjeld

	31.12.16	30.09.16	30.09.17
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak			
Obligasjonsgjeld	21 165	19 487	20 888
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 165	19 487	20 888

Endringer i verdipapirgjeld	Balanse	Emittert	Forfalt/ innløst	Valutakurs- endring	Øvrige endringer	Balanse
	31.12.16	30.09.17	30.09.17	30.09.17	30.09.17	30.09.17
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak						
Obligasjonsgjeld	21 165	5 119	-5 122	- 270	- 4	20 888
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 165	5 119	-5 122	- 270	- 4	20 888

Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon

SpareBank 1 Norge-Norge har utestående to evigvarende fondsobligasjonslån på henholdsvis 257 mill NOK, nedkvittert fra 500 mill. kroner, og 350 mill. kroner. Det ene lånet utstedt 19.12.2012 på 257 mill (500 mill kroner) løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 475 bp, og er etter IAS 32 klassifisert som finansiell forpliktelse. Det andre lånet utstedt 04.04.2017 på kr 350 mill kroner løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 330 bp, og er klassifisert som egenkapital og presentert på linjen fondsobligasjon i egenkapitalen. Dette innebærer at rentene ikke presenteres på linjen for rentekostnader, men under utvidet resultatregnskap på egen linje.

Avtalevilkårene for begge fondsobligasjonene innebærer at lånene inngår i bankens kjernekapital for kapitaldekningsformål.

	31.12.16	30.09.16	30.09.17
Fondsobligasjoner:			
2099 3 mnd Nibor + 4,75 (Call opsjon 19.12.2017)	500	500	257
Sum fondsobligasjon	500	500	257

Ansvarlige lån

Ansvarlige lån	850	850	903
Sum ansvarlige lån	850	850	903

Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	1 350	1 350	1 160
---	--------------	--------------	--------------

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	Balanse	Emittert	Forfalt/ innløst	Valutakurs- endring	Øvrige endringer	Balanse
	31.12.16	30.09.17	30.09.17	30.09.17	30.09.17	30.09.17
Tidsbegrensede ansvarlig lån	850	500	- 447			903
Fondsobligasjoner	500		- 243			257
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	1 350	500	- 690			1 160

Note 22 - Egenkapitalbevis

De 20 største egenkapitalbeviserne per

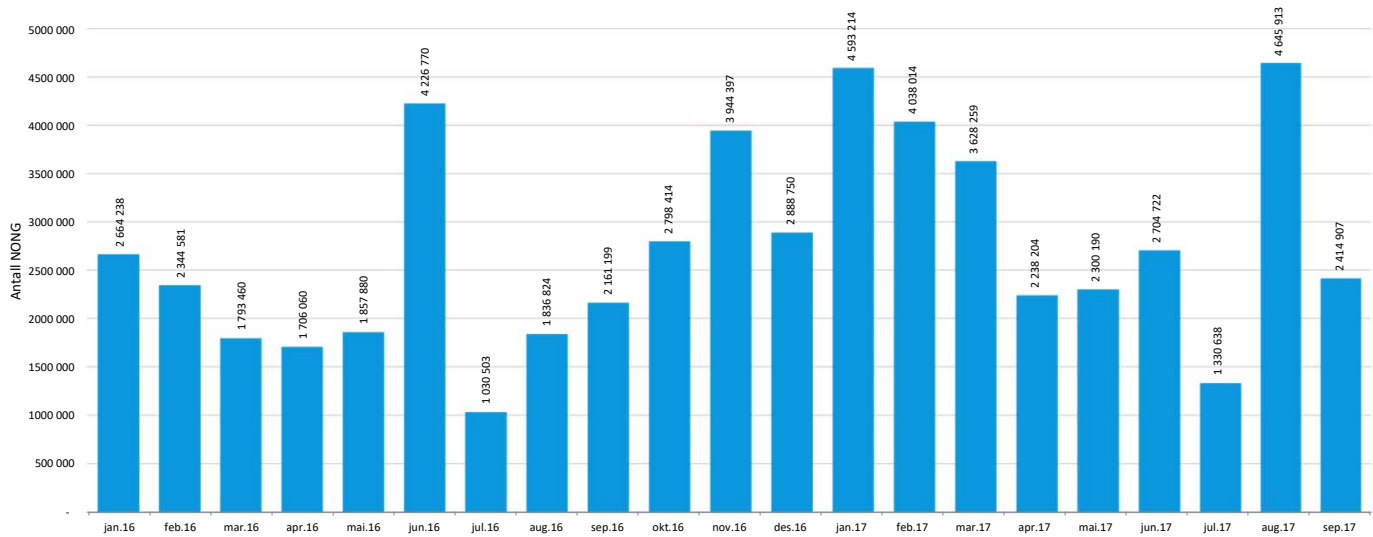
30.09.17

Eiere	Antall egenkapitalbevis	Andel av eierandelskapital
PARETO AKSJE NORGE	3 126 881	3,11%
MP PENSJON PK	2 697 811	2,69%
THE NORTHERN TRUST COMP, NON-TREATY ACCOUNT	2 585 681	2,58%
FLPS - PRINC ALL SEC	2 428 400	2,42%
VERDIPAPIRFONDET DNB NORGE (IV) V/DNB ASSET MANAGEMI	2 380 839	2,37%
STATE STREET BANK AND TRUST COMP A/C CLIENT OMNIBUS F	2 327 220	2,32%
MORGAN STANLEY AND CO INTL PLC BNY MELLON SA/NV	1 921 394	1,91%
GEVERAN TRADING CO LTD	1 793 280	1,79%
METEVA AS	1 614 670	1,61%
POPE ASSET MANAGEMENT, LLC BNY MELLON SA/NV	1 428 577	1,42%
SPAREBANKSTIFTELSEN SPAREBANK 1 NORD-NORGE	1 411 606	1,41%
FORSVARETS PERSONELLSERVICE	1 391 630	1,39%
SKANDINAVISKA ENSKILDA BANKEN AB SEB AB, UCITS V	1 304 248	1,30%
VPF EIKA EGENKAPITALBEVIS C/O EIKA KAPITALFORVALTNING A	1 114 924	1,11%
PARETO AS	970 659	0,97%
STATE STREET BANK AND TRUST COMP A/C WEST NON-TREATY	896 954	0,89%
STATE STREET BANK AND TRUST COMP A/C CLIENT OMNIBUS C	846 994	0,84%
J.P. MORGAN BANK LUXEMBOURG	769 593	0,77%
STATE STREET BANK AND TRUST COMP S/A SSB CLIENT OMNI E	749 097	0,75%
STATE STREET BANK AND TRUST COMP A/C CLIENT OM80	724 646	0,72%
SUM	32 485 104	32,36%

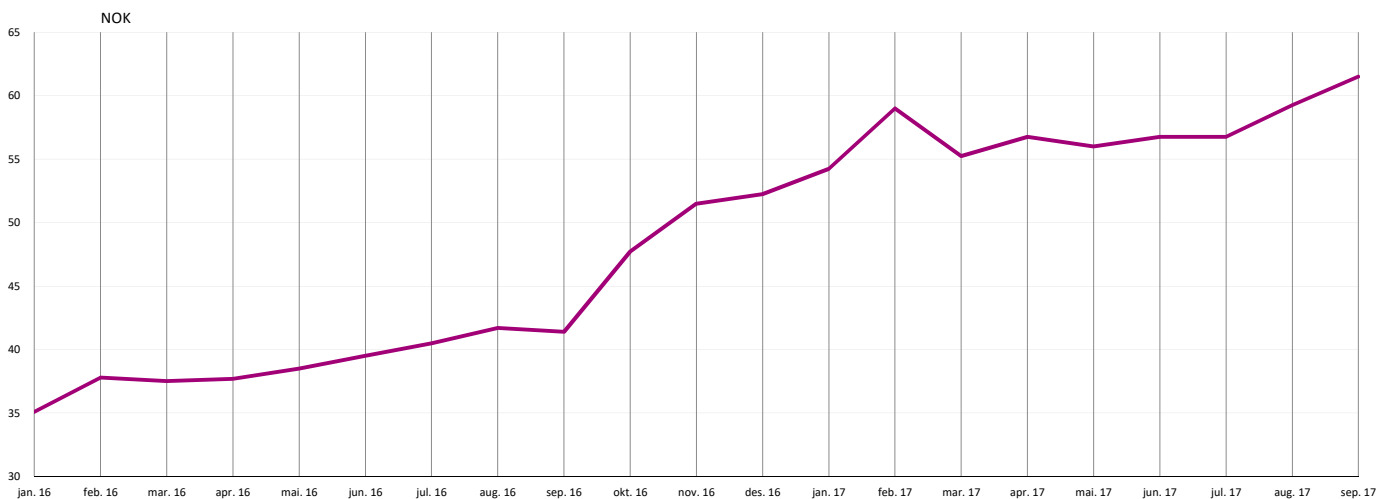
Utbyttepolicy

Bankens utbyttepolitikk sier at banken tar sikte på å gi en konkurransedyktig direkteavkastning for bankens eiere. Den tidligere begrensningen om en utdelingsgrad på maksimalt 50 % av konsernets årsoverskudd er fjernet. Fremtidig utdelingsgrad vil hensynta konsernets kapitaldekning og fremtidig vekst. Målsatt utbyttegrad for 2017 er minimum 50 %.

Omsetningsstatistikk

Kursutvikling NONG

Note 23 - Hendelser etter balansedagen

Det er ikke fremkommet informasjon om vesentlige forhold som var inntruffet eller forelå allerede på balansedagen og fram til styrets endelige behandling av regnskapet.